

Аж үйлдвэрийн сайдын 2016 оны 05
дугаар сарын 16-ны өдрийн 29
дугаар тушаалын хавсралт

**ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ИНЖЕНЕРҮҮДЭД
МЭРГЭШСЭН БОЛОН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕРИЙН ЗЭРЭГ
ОЛГОХ ЖУРАМ**

УХА0575
1116 116557 5913276

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журам нь хүнд үйлдвэрийн салбарт /цаашид “Салбар” гэх/ ажиллаж буй инженерүүдийн манлайлал, салбарын бодлого, эрх зүйн орчин, үйлдвэрлэлийн менежмент, эрүүл ахуй, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, техник, технологийн процессын мэдлэгийн түвшин, туршлага, мэргэжлийн ёс зүйг үнэлэх замаар Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох, сунгах, цуцлах харилцааг зохицуулна.

1.2. Энэхүү журмын зорилго нь салбарын хөгжлийн чиг хандлага, менежмент, техник, технологийн дэвшилд нийцүүлэн салбарт ажиллаж буй инженерүүдэд шаардагдах чадавхийг нэмэгдүүлж зэрэг олгох, инженерүүдийн үүрэг, хариуцлагыг дээшлүүлэхэд чиглэгдэнэ.

1.3. Салбарын инженер гэдэгт “Монгол улсын Үндэсний ажил, мэргэжлийн ангилал ба тодорхойлолт-08”-д заасан дараах мэргэжил, индекс/кодтой инженер хамаарагдана. Үүнд:

- Аж үйлдвэрийн инженер /2141-11-ээс 2141-35 хүртэл/,
- Механик инженер /2144-46/,
- Химийн инженер /2145/,
- Металлургич инженер /2146/,
- Боловсруулах үйлдвэрлэлийн менежер /1321-12/,
- Металлын зэврэлт судлагч химич /2113-21/,
- Нефтийн химич /2113-22/,
- Төмөрлөгийн химич /2113-27/,
- Нүүрсний химич /2113-40/,
- Уусган баяжуулалтын хими-технологич /2113-46/,
- Ховор элементийн хими-технологич /2113-47/,
- Газрын тосны хими-технологич /2113-50/
- “Монгол улсын Үндэсний ажил, мэргэжлийн ангилал ба тодорхойлолт-08”-д ирээдүйд нэмэгдэж болох мэргэжлүүд

1.4. Салбарын инженер нь Мэргэшсэн ба Зөвлөх гэсэн мэргэжлийн зэрэгтэй байна. Мэргэшсэн инженер нь тухайн үйлдвэрлэлийн түвшинд, Зөвлөх инженер нь үйлдвэрлэл болон салбарын түвшинд ажил, үйлчилгээ үзүүлнэ.

1.5. Мэргэшсэн инженер гэж мэргэжлээрээ 5-аас доошгүй жил үйлдвэрлэл дээр тогтвортой ажилласан, батламжид заасан эрхлэх ажил үйлчилгээний хүрээнд инженерийн тооцоолол хийх, үйлдвэрлэлийн технологийн процесс, туршилт, тохируулга, зүгшрүүлэлт, засвар үйлчилгээ зэрэг ажлыг удирдан гүйцэтгэх, гүйцэтгэлд хяналт тавих чадавхитай, техникийн болон хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, хөдөлмөр хамгаалал, эрүүл ахуй, эрх зүйн мэдлэгтэй, мэргэжлийн өндөр ёс зүйтэй, тангараг өргөсөн инженер байна.

1.6. Зөвлөх инженер гэж 15-аас доошгүй жил салбарт ажилласан туршлагатай, салбарын бодлого, хөгжлийн чиг хандлага, эрх зүйн орчин, үйлдвэрлэлийн менежмент, техник технологи, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, хөдөлмөр хамгаалал, стандартчилалын талаар өргөн мэдлэгтэй, батламжид заасан эрхлэх ажил үйлчилгээний хүрээнд стандарт, техникийн зохицуулалт, үйлдвэрийн ерөнхий төлөвлөлт, техник-эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах, инженерийн зураг төсөл, дизайны ажлыг хийж гүйцэтгэх, удирдах, шинжээчийн дүгнэлт гаргах, үйлдвэр барьж байгуулах, өргөтгөх, технологийн шинэчлэл хийж хэрэгжүүлэх зэрэг асуудал дээр шийдвэр гаргах түвшинд бэлтгэгдсэн, мэргэжлийн өндөр ёс зүйтэй, тангараг өргөсөн инженер байна.

1.7. Мэргэшсэн ба Зөвлөх инженерүүдийн бүртгэл, шалгалтын хуудас, зэрэг олгосон, сунгасан, цуцалсан шийдвэрүүдийг салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага мэдээллийн сан болон архивын нэгж болгон хадгална.

Хоёр. Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох орон тооны бус зөвлөл

2.1. Салбарын инженерүүдэд зэрэг олгох, сунгах, цуцлах үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах, хяналт тавих ажлыг "Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох орон тооны бус Зөвлөл" /цаашид "Зөвлөл" гэх/ эрхэлнэ.

2.2. Зөвлөлийн бүрэлдэхүүн нь хүнд үйлдвэрийн бодлогын газар, хэлтсийн дарга, салбарын нэр бүхий эрдэмтэн, төрийн бус байгууллагын төлөөллөөс бүрдэнэ. Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг сургалт зохион байгуулах эрх авсан байгууллагын саналыг үндэслэн салбар хариуцсан Засгийн газрын гишүүн томилно.

2.3. Зөвлөлийн ажиллах бүрэн эрхийн хугацаа 5 жил байна.

2.4. Зөвлөл нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- *Сургалтын хөтөлбөрийг батлах,*
- *Мэргэжсэн болон Зөвлөх инженерийн тангараг, батламж, энгэрийн зүүлт, баталгааны тэмдэгийн загварыг батлах,*
- *Сургалтын чанарыг тасралтгүй сайжруулах, шалгалтын тест боловсруулах,*
- *Шалгалтын комиссыг тухай бүрт томилох,*
- *Мэргэжсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг авах, сунгах, цуцлах саналыг салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх,*
- *Сургалтын чанарт үнэлгээ өгөх,*
- *Сургалтын байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт тавих,*
- *Сургалтын төлбөрийг сургалтын эрх авсан байгууллагын саналыг үндэслэн тогтоох.*

Гурав. Сургалт зохион байгуулах

3.1. Салбарын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний тушаалаар салбарын инженерүүдэд Мэргэшсэн ба Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох сургалт зохион байгуулах эрхийг олгоно.

3.2. Эрх авсан байгууллага нь /цаашид “Сургалтын байгууллага” гэх/ сургалт эхлэхээс хоёроос доошгүй сарын өмнө Мэргэшсэн ба Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох сургалт явуулах зарыг хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд зарлана.

3.3. Зэрэг горилогч нь сорилын шалгалт эхлэхээс 14 хоногийн өмнө дараах баримт, бичгийг бүрдүүлж сургалтын байгууллагад ирүүлнэ. Үүнд:

- *Сорилын шалгалтад хамрагдахыг хүссэн өргөдөл,*
- *Анкет, ажил байдлын тодорхойлолт,*
- *Мэргэжлийн дипломын баталгаажсан хуулбар,*
- *Нийгмийн даатгалын дэвтрийн баталгаажсан хуулбар,*
- *Ажил эрхлэгчээс олгосон ажил байдлын тодорхойлолт.*

3.4. Зөвлөлөөс томилсон шалгалтын комисс нь сорилын шалгалтыг тест хэлбэрээр авна. Зэрэг горилогч нь шалгалтанд 80 болон түүнээс дээш онооны амжилт үзүүлсэн тохиолдолд сургалтанд хамрагдах эрхтэй болно.

3.5. Зэргийн хугацаа сунгуулагчаас сорилын шалгалт авахгүй.

3.6. Сургалтын байгууллага нь тухайн сургалтын зардлын төсвийг зохиож, сургалтын төлбөрийн хэмжээг Зөвлөлөөр хэлэлцүүлж батлуулна.

3.7. Зэрэг горилогч, зэргийн хугацаа сунгуулагч нь сургалтын төлбөрийг сургалт эхлэхээс ажлын 5 хоногийн өмнө төлсөн байх үүрэгтэй.

3.8. Сургалтын байгууллага нь зэрэг горилогч, зэргийн хугацаа сунгуулагч нэг бүртэй суралцах, суралцуулах гэрээ байгуулна. Сургалтын байгууллага нь гэрээг дүгнэж, хангалттай гэж үзсэн зэрэг горилогчдын нэрсийг шалгалтын комисст хүргүүлнэ.

3.9. Сургалтын байгууллага нь Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулж, Зөвлөлөөр хэлэлцүүлж батлуулна.

3.10. Сургалтын байгууллага нь Зөвлөлөөс баталсан сургалтын хөтөлбөрийн дагуу Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох сургалт, шалгалтыг зохион байгуулна.

3.11. Сургалтын байгууллага нь эрхээ бусдад шилжүүлэх, ашиглуулахыг хориглоно.

УХ
59

Дөрөв. Сургалтын хөтөлбөр

4.1. Зөвлөл нь Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох сургалтын хөтөлбөрийг салбарын хөгжилтэй уялдуулан жил бүр шинэчлэн батална.

4.2. Сургалтын хөтөлбөрт сургалтын агуулга, сэдэв, сургалт явуулах хэлбэр, хугацааг нарийвчлан тусгана.

4.3. Сургалтын хөтөлбөрийн агуулга нь инженерүүдийн манлайлал, үйлдвэрлэлийн эдийн засаг, менежмент, эрх зүйн мэдлэг, эрүүл ахуй, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, мэргэжлийн ёс зүй, ажлын хариуцлага, ур чадварыг дээшлүүлэхэд чиглэгдсэн байна.

4.4. Мэргэшсэн инженерийн зэрэг олгох сургалтын хөтөлбөрийн сэдэвт лаборатори, хагас үйлдвэрлэлийн туршилт явуулах, үйлдвэрлэлийн шугам, тоног төхөөрөмж угсрах, суурилуулах, туршилт, тохируулга, зүгшрүүлэлт, засвар үйлчилгээ хийх зэрэг ажлыг удирдан гүйцэтгэх, хяналт тавих чадавхийг төлөвшүүлэх, үйлдвэрт мөрдөгдөх техник, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны аргачлал, стандартыг мөрдөх, мэргэжлийн ёс зүйн хэм хэмжээ, үүрэг, хариуцлага, салбарын эрх зүйн зохицуулалт зэргийг тусгасан байна.

4.5. Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох сургалтын хөтөлбөрийн сэдэвт салбарын бодлого, төлөвлөлт, техник, технологийн хөгжлийн чиг хандлага, стандарт, техникийн зохицуулалт, үйлдвэрийн ерөнхий төлөвлөлт, техник-эдийн засгийн үндэслэл, инженерийн зураг төсөл боловсруулах ажлыг хийж гүйцэтгэх, төсөл удирдах, хэрэгжүүлэх, төслийн менежмент, эрсдлийн үнэлгээ хийх чадавхийг бий болгох зэрэг сургалтууд багтсан байна.

4.6. Сургалт явуулах хэлбэр нь танхимын сургалт байна.

4.7. Сургалтын үргэлжлэх хугацаа 1 /нэг/ сараас доошгүй байна.

4.8. Танхимын сургалтын нийт цаг 150 цагаас багагүй байна.

Тав. Шалгалт

5.1. Зөвлөл нь Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох шалгалт авах комиссыг /цаашид "Комисс" гэх/ тухай бүрд нь томилж ажиллуулна.

5.2. Комисс нь ашиг сонирхолын зөрчилгүй хөндлөнгийн гишүүдээс бүрдсэн байна.

5.3. Комисс нь сургалтын байгууллагаас ирүүлсэн нэрсийн жагсаалтанд орсон зэрэг горилогчдоос шалгалтыг зөвхөн нэг удаа, тест хэлбэрээр авна.

5.4. Комисс шалгалтанд 90 болон түүнээс дээш оноо авсан зэрэг горилогчдын шалгалтын хуудсыг Зөвлөлд хүргүүлнэ.

5.5. Шалгалтанд тэнцээгүй зэрэг горилогчид нь дараагийн зарлагдах сургалтанд хамрагдан шалгалт өгнө. Энэ тохиолдолд сорилын шалгалтаас чөлөөлөгдөнө.

Зургаа. Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох

6.1. Зөвлөл нь шалгалтанд тэнцсэн зэрэг горилогчдын бүртгэл, шалгалтын хуудас, зэрэг олгуулах тухай саналаа салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

6.2. Салбарын инженерүүдэд Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох тухай Зөвлөлийн саналыг үндэслэн салбар хариуцсан Засгийн газрын гишүүн тушаал гарган батламжилна.

6.3. Мэргэшсэн, Зөвлөх инженерийн зэрэг олгох ёслолын ажиллагаа салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дээр явагдана.

6.4. Энэхүү ёслолын ажиллагаан дээр тангараг өргөснөөр Мэргэшсэн, Зөвлөх инженерүүдийн зэрэг хүчинтэйд тооцогдоно.

Долоо. Мэргэшсэн ба Зөвлөх инженерийн эрх, үүрэг

7.1. Мэргэшсэн ба Зөвлөх инженер нь Зөвлөлөөс баталсан загвар бүхий батламж, энгэрийн зүүлт, баталгааны тэмдэгтэй байна.

7.2. Батламж дээр тухайн зэрэгтэй инженерийн эрхлэх ажил, үйлчилгээний хүрээг тодорхойлсон байна.

7.3. Баталгааны тэмдэг дээр эзэмшигчийн нэр, бүртгэлийн дугаар, зэргийн хүчинтэй хугацааг заана.

7.4. Мэргэшсэн зэрэгтэй инженер нь зөвхөн өөрийн гүйцэтгэсэн, оролцсон эсвэл удирдсан, хянасан ажлын гүйцэтгэлийн тайлан, дүгнэлт, техникийн акт, баримт бичигт гарын үсэг зурж, баталгааны тэмдгээ дарж баталгаажуулна.

7.5. Зөвлөх инженер нь зөвхөн өөрийн гүйцэтгэсэн, оролцсон эсвэл удирдсан, хянаж зөвлөсөн үйлдвэрийн ерөнхий төлөвлөлт, стандарт, техникийн зохицуулалт, техник-эдийн засгийн үндэслэл, инженерийн зураг төсөл, ажлын гүйцэтгэлийн тайлан, дүгнэлт, техникийн акт, баримт бичигт гарын үсэг зурж, баталгааны тэмдгээ дарж баталгаажуулна.

7.6. Мэргэшсэн ба Зөвлөх инженер нь холбогдох хууль тогтоомжид заасан нэмэгдэл цалин хөлсийг авах эрхтэй.

7.7. Мэргэшсэн ба Зөвлөх инженерийн зэрэг 5 жилийн хугацаанд хүчинтэй.

7.8. Мэргэшсэн ба Зөвлөх инженер нь зэрэг сунгуулах тохиолдолд сургалтанд хамрагдаж, шалгалт өгөх үүрэгтэй.

Найм. Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэргийг цуцлах

8.1. Зэрэг сунгах сургалтанд хамрагдаагүй Мэргэшсэн болон Зөвлөх инженерийн зэргийг Зөвлөлийн саналыг үндэслэн салбар хариуцсан Засгийн газрын гишүүн цуцална.

8.2. Мэргэжлийн ёс зүйн алдаа гаргасан, гүйцэтгэсэн, удирдан хийлгэсэн, хянаж баталгаажуулсан ажлын чанар нь шаардлага хангаагүй нь хөндлөнгийн байгууллагын дүгнэлтээр тогтоогдсон тохиолдолд Зөвлөлийн саналыг үндэслэн салбар хариуцсан Засгийн газрын гишүүний тушаалаар тухайн инженерийн зэргийг цуцална.

8.3. Зөвлөл нь зэргээ цуцлуулсан инженерээс олгосон батламж, энгэрийн зүүлт, баталгааны тэмдгийг хураан авна.

8.4. Мэргэжлийн ёс зүйн алдаа гаргаж, зэргээ цуцлуулсан инженер нь батламж, энгэрийн зүүлт, баталгааны тэмдгээ Зөвлөлд хураалгаагүй тохиолдолд тухайн инженерийн зэрэг хүчингүй болсон талаар хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд зарлаж мэдэгдэнэ.

----- о О о -----

¹ *Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын 2010 оны 2 дугаар сарын 10-ны өдрийн “ Үндэсний ажил, мэргэжил, албан тушаалын жагсаалт, ангилал, тодорхойлолт батлах тухай” 16 дугаар тушаалын 1, 2 дугаар хавсралт*